

Dr John Skrzypaszek jest dyrektorem Adwentystycznego Centrum Badań ds Ellen G. White przy Avondale College w Caaranbong, w Nowej Południowej Walii, w Australii.

Sedno poselstwa zdrowia adwentystów dnia siódmego

W piątkowy wieczór, 5 czerwca 1863, w domu A. Hillard w Otsego, w stanie Michigan, USA, Ellen White otrzymała wizję na „wspaniały temat reformy zdrowia”.¹ Tego dnia, Ellen i James White przebyli około 50 km z Battle Creek do Otsego, aby wesprzeć spotkania ewangelizacyjne prowadzone przez R. J. Lawrence i M. E. Cornell. Zatrzymali się u rodziny Hillard, gdzie zebrała się grupka wiernych, aby razem rozpocząć sabat. Ellen White poproszono o modlitwę na rozpoczęcie, podczas której otrzymała 45-minutową wizję. Czy Bóg specjalnie wybrał czas rozpoczęcia sabatu na przekazanie wizji? Czy był to zaledwie przypadek? Bliższe studium danych historycznych ukazuje ciekawą historię.

Sedno wizji z Otsego

Następnego dnia, w sobotę 6 czerwca 1863, zanotowała następującą refleksję: „Pokazano mi pewne rzeczy o

mnie i moim mężu”.² Wydaje się, że pod wpływem wizji, rozumiała holistyczny charakter doświadczania sabatu.³ W liście napisanym do zboru w Monterey tego samego dnia (6 czerwca), odniosła się do błogosławieństwa dnia sobotniego, którego doświadczali w piątek wieczorem. „Ubiegłego wieczoru, kiedy z rodziną trwaliśmy w modlitwie u brata Hillarda, spoczęło na nas błogosławieństwo Pana i otrzymałam wizję”.⁴ To doświadczenie odwróciło jej myśli od pilnych spraw, zmartwień, frustracji i rozczarowań. Ta wizja nakierowała jej uwagę także na sprawy ważne dla Boga. O wiele później, mówiła o znaczeniu sabatu, jako dnia „ustanowionego dla społeczności Boga i ludzi” i jako czasu, który „niesie uleczenie ducha i relacji”.⁵

Porady w temacie zdrowia rozpoczęła praktyczna lekcja

oparta na przykładzie Boga. James i Ellen White’owie odwiedzili Otsego, aby wspierać spotkania ewangelizacyjne prowadzone przez R. J. Lawrence i M. E. Cornell, które miały rozpocząć się 6 czerwca. Mimo, iż James walczył z depresją, która wynikała z przepracowania, oboje nadal skoncentrowani byli na działalności szerzącej Boże dzieło, nawet kosztem zdrowia. W tym kontekście, Bóg pokazał im, co dla Niego ma największe znaczenie. Ellen White napisała: „Pokazano mi, że powinniśmy szczególnie zatroszczyć się o zdrowie, jakie dał nam Bóg, gdyż nasza praca jeszcze się nie zakończyła” i „Szatan nie ustaje w staraniach, aby zniszczyć naszą użyteczność”.⁶

Można przyjąć, że nadmiar zajęć przyczynia się do braku użyteczności i zmęczenie wpływa także na zdrowie relacji interpersonalnych. „Zobaczyłam, że nie rozumiemy ani głębi, ani wagi, wzajemnych problemów.

Nasze serce było szczególnie wrażliwe, więc każdy powinien się starać, aby nie sprawiać drugiemu nawet cienia smutku, czy problemu”.⁷ Boże przesłanie dla Jamesa White’a było klarowne i dobitne. Stres związany z założeniem kościoła spowodował niezdrowy osąd. Zbyt dużą uwagę przywiązywał do dawnej niesprawiedliwości, a jego umysł wydawał się być zniewolony tymi nieprzyjemnymi wspomnieniami.⁸ Innymi słowy, brak zrównoważonego stylu życia spowodował stres, zmartwienie, negatywne usposobienie, zniechęcenie, a nawet postawy niechrześcijańskie, takie jak nieprzebaczący duch. „Widziałam anioła stojącego przy boku mojego męża, wskazującego na niebo, mówiąc: „Jeżeli wy przebaczenie waszym winowajcom, tak i Ojciec przebaczy wam”. Jezus przebacza błędy, przewinienia i poważne grzechy.”⁹

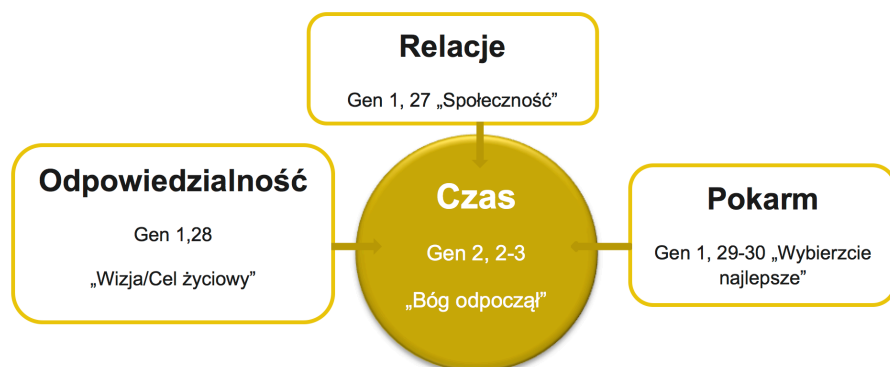
Czas tej wizji zwrócił uwagę na kluczowe elementy potrzebne człowiekowi do dobrego samopoczucia, czyli czas i relacje. Sabat, czas z Bogiem, daje nam tę przestrzeń na osobiste i relacyjne uzdrowienie, czas świętowania i odnowy sił duchowych.¹⁰ Bóg odpoczął tego dnia od twórczego stwarzania po to, aby cieszyć się relacją i społecznością ze swoim stworzeniem.

Sukces w wypełnianiu Bożego celu dla naszego życia (Gen

1,28) zależy od dobrego zdrowia, zrównoważonego stylu życia i pogodnej predyspozycji wynikającej zarówno z duchowego, jak i fizycznego pożywienia. Nic dziwnego, że Ellen White otrzymała radę, aby „poświęcić czas na dbanie o zdrowie, aby choć częściowo odpocząć od nawału pracy i przeładowania umysłu”.¹¹ Kontekst wizji otrzymanej w Otsego przyciągnął uwagę do wartości duchowego pożywienia płynącego z relacji z Bogiem, która przemienia życie.

napisał „Jej czas całkowicie wypełniony jest podróżowaniem, spotkaniami, lub lokalnymi i osobistymi doświadczeniami, odkąd tylko opuściliśmy Michigan”.¹³

Czy znaczy to, że przez ten czas nie wypowiadała się na ten ważny temat? Dokładna analiza manuskryptów i listów ukazuje troskę o duchowe dobro wierzących oraz o stan serca.¹⁴ Następnie, w kontekście szeroko zakreślonej działalności związanej ze wzrostem kościoła, upomniała duchownych, że

Okres przejściowy: 6 czerwca 1863 – sierpień 1864

Mimo, iż wizja miała miejsce w istotnym czasie, kierując uwagę kościoła na podstawowe zasady zdrowia, Ellen White nie opisała jej aż do sierpnia 1864. Następnie w 1865 wydała serię sześciu broszur zatytułowanych „Zdrowie, czyli jak żyć?”. Schwarz sugeruje, że „pani White nie publikowała obszernych materiałów z wielu powodów”.¹² Przez cały grudzień 1863, Ellen i James White podróżowali po Nowej Anglii. W tym czasie rodzina straciła syna, Henry’ego. Później, w listopadzie, James White

zbyt forsują własną energię, nie znajdując czasu na odpoczynek”.¹⁵ Podkreślała, że „umysł wpływa na ciało”.¹⁶ W listopadzie 1863 wspomniała o tym, jak ważne jest „zdrowe i proste jedzenie”. W końcu, w czwartym tomie *Spiritual Gifts*, opublikowanym w sierpniu 1864, przedstawiła pełny zapis wizji otrzymanej w czerwcu 1863. Wizja rozpoczęła się od przypomnienia Bożych darów w ogrodzie Eden, powodów, które doprowadziły do braku wstrzemięźliwości ludzi, zależności pomiędzy dietą, a chorobą, oraz prostych metod poprawy zdrowia. Ogólna

zasada była prosta: „Jeżeli chcesz cieszyć się zdrowiem, konieczna jest wstrzemięźliwość we wszystkim. Wstrzemięźliwość w pracy, w pożywieniu i napojach”.¹⁷

Schwarz odnotował, że „kiedy tylko pani White zaczęła mówić i pisać obszernie na temat zdrowego życia, wiele osób wskazywało na podobieństwo jej nauk do poglądów wczesnych reformatorów”.¹⁸ Niedługo po zapisaniu zasad zdrowia objawionych jej w wizji w Otsego, Ellen i James White odwiedzili klinikę dr Jacksona „Our Home on the Hillside”, aby przyrzeć się jego praktykom. Następnie zaprosili dr. Tralla, aby przedstawił serię prezentacji na temat zdrowia w Battle Creek, w stanie Michigan. Co ciekawe, artykuły autorstwa wczesnych reformatorów zostały opublikowane w broszurach „Zdrowie, czyli jak żyć?”¹⁹

Z drugiej strony, Arthur White argumentuje, że zasady zdrowia ukazane Ellen White „różniły się bardzo od powszechnie wyznawanych ówczesnie poglądów”.²⁰ Można zadać sobie pytanie, w jakim sensie zasady były podobne, a w jakim sensie inne od tych propagowanych przez reformatorów w tamtych czasach? W odpowiedzi, Schwarz przedstawia ciekawą opinię:

„Amerykanie zajęci byli wojną secesyjną i Rekonstrukcją w latach 60tych XIX wieku i

dlatego też w mniejszym stopniu, niż wcześniej, reagowali na upomnienia reformatorów zdrowia. W tym samym czasie, postępy w antyseptyce, bakteriologii i patologii przyciągały uwagę dawniej nakierowaną na reformatorów. Wielu z ich zwolenników skoncentrowało się na kulturze fizycznej i gimnastyce Dio Lewis’a. Kiedy stare pomysły i idee zaczęły blednąć, wydawało się, że zbiór reformatorskich zasad, rozwijanych przez ćwierćwiecze, skazany jest na zapomnienie. W krytycznym momencie, adwentyści dnia siódmego przyjęli zasady zdrowego życia, jako jedną z kwestii wiary.²¹ Nacisk Ellen White na czystość, światło słoneczne, świeże powietrze, użycie wody i jej znaczenie, wegetarianizm, oraz znaczenie pozytywnej postawy, był w harmonii z głosem amerykańskich reformatorów.²² Kiedy stare zasady zdrowia reformatorów odchodziły w niepamięć, jako odrębny system, wizja Ellen White w unikatowy sposób przyciągnęła uwagę. Nacisk został położony na to, co najważniejsze, czyli zdrowie duchowe. Wizja wzbudziła także świadomość holistycznego postrzegania dobrego samopoczucia.

Holistyczne podejście do zdrowia

Wizja z Otsego była skoncentrowana na elementach koniecznych do rozwoju zdrowego umysłu, ciała i ducha.

Ellen White napisała, „pomiędzy ciałem i umysłem zachodzi wspólna, tajemnicza relacja. Oddziałują na siebie wzajemnie. Utrzymanie ciała w dobrej kondycji, rozwijanie siły, aby każda część w tej żyjącej machinerii harmonijnie funkcjonowała, powinno być pierwszym studium w naszym życiu”.²³ Z tego powodu ciało wymaga najlepszego fizycznego pożywienia. Dużo później argumentowała, że „Zboża, owoce, orzechy, jarzyny tworzą dietę wybraną dla nas przez Stworzyciela. Pokarmy z tych produktów przygotowane w sposób prosty i naturalny są najbardziej pożywne i zdrowe, dają siłę, wytrzymałość i bystrość umysłu, co nie zostanie osiągnięte przez spożywanie skomplikowanych i ostrych potraw”.²⁴ Tym samym, odżywienie ciała wymaga zrównoważonego podejścia do diety. Powrót do diety pierwotnej nie wytyczył jednej reguły dla wszystkich. Ellen White przestrzegła: „Nie wszystkie pokarmy, które są same w sobie zdrowe, odpowiadają w tej samej mierze naszym potrzebom. W doborze pożywienia mamy się kierować porą roku, klimatem, w którym żyjemy i wykonywaną pracą”.²⁵ Wybór zdrowych i odżywczych pokarmów powinien być oparty na „zdrowym osądzie”.

Opierając się na zdrowym rozsądku i właściwej ocenie, zachęcała do zrównoważonego podejścia do diety, sugerując: „Nie wszyscy, którzy utrzymują,

że stosują reformę w jedzeniu, są rzeczywiście reformatorami". Twierdziła, że „u wielu polega to na odrzuceniu niektórych niezdrowych pokarmów bez dobrego zrozumienia zasad zdrowia, a stoły ich, przeładowane innymi szkodliwymi przysmakami, dalekie są od służenia przykładem chrześcijańskiej wstrzeźliwości”.²⁶ Uważała, że częściowa znajomość zasad dietetycznych prowadzi do szorstkiej postawy, gorszego zdrowia i nietaktowanego narzucania swoich poglądów innym.²⁷ Wzywała do zrównoważonego postrzegania wstrzeźliwości w pracy, jedzeniu, picciu, i podstawowych troskach życia. Ostrzegła, że reformy zdrowia nie powinny być celem samym w sobie. Zdrowy styl życia, powinien raczej stanowić „najlepsze warunki, w jakich można służyć Bogu i człowiekowi”.²⁸

Zasady objawione w wizji z Otsego sięgały dalej, niż zainteresowanie leczeniem ciała. Warto zauważyć, że dziewiętnastowieczne ruchy

reformatorskie w Ameryce obudziły zainteresowanie różnymi aspektami zdrowego stylu życia. Inni reformatorzy w tamtych czasach promowali wegetarianizm, systemy sanitarne, hydroterapię, świeże powietrze i inne publiczne reformy zdrowia. Jednakże, Boży wybór, aby przekazać wizję w trakcie rozpoczęcia sabatu, czasu, kiedy jak pisze Ellen White, „błogosławieństwo Pana spoczęło na nas”, pozwoliło adwentystom dnia siódmego położyć na nacisk na sednie poselstwa zdrowia, królestwie duchowego pokarmu – przestrzeni na uzdrowienie serca, umysłu i ludzkich postaw.

Podsumowanie

Bóg postawił przed ciągle rosnącym kościołem wyzwanie na kluczowym etapie drogi – potrzebę zweryfikowania duchowego kierunku, jako przygotowanie do roli kościoła w edukacji (1872) i misji (1874). Nacisk położony na sabat przypomniał kościołowi, że jego tożsamość nie jest osadzona na działaniach, ale na Bożym

wezwanie do wędrówki. Co więcej, tożsamość nie była zaledwie metką, ale pełnią życia, która wyrasta z przemieniających życie doświadczeń wiary z Bogiem. Odnosząc się do przemieniającej natury skupionego na Chrystusie, duchowego życia, Ellen White pisała: „Przemiana tego, kto przez wiarę otwiera drzwi serca dla Zbawiciela, będzie zadziwiająca”.²⁹ Taka przemiana podkreśla znaczenie zdrowego rozsądku przy zastosowaniu podstawowych zasad życia – zasad zdrowia.³⁰

W końcu, doświadczenie relacji z Bogiem, zbudowanej na zaufaniu, wierze i pewności Jego obecności, dodaje motywacji i inspirującej energii. „Dzięki udzielanej przez Boga mocy i dzięki światłu, jakie daje, możesz więcej zrozumieć i osiągnąć więcej, niż kiedykolwiek marzyłeś”.³¹ To tutaj znajdujemy sedno poselstwa zdrowia adwentystów dnia siódmego – podstawę motywacji i inspiracji do Bożej misji na świecie.

¹ Ellen White “Questions and Answers”, *Advent Review and Sabbath Herald*, 8 października 1867, str.261.

² Ellen White, MS 1, 1863.

³ Arthur White komentuje: “Kiedy słońce zaszło w piątkowy wieczór 5 czerwca, rozpoczął się nowy dzień. W odniesieniu do wizji podawana jest data 6 czerwca. W kolejnych relacjach przedstawiających wizję na poszczególnych etapach, podaje się daty 5 i 6 czerwca.” Zob. *Świadectwa dla zboru* tom 1, str. 390, 433, 449, 517; oraz *Advent Review and Sabbath Herald*, 8 października 1867. Arthur White, *The Progressive Years 1862-1876* (Hagerstown, MD; Review and Herald Publishing Association, 1896), str. 18.

⁴ Ellen White, MS 2, 6 czerwca 1863.

⁵ Ellen White, *Życie Jezusa* (www.egwwritings.org), str. 286, 287.

⁶ Ellen White, MS 1, 1863.

⁷ Tamże.

⁸ Tamże.

⁹ Tamże.

¹⁰ Ellen White, *Życie Jezusa*, str. 286, 287.

¹¹ Tamże.

¹² Richard W. Schwarz, *John Harvey Kellogg: The Pioneering Health Reformer* (Hagerstown, MD: Review and Herald Pub. Assn., 2006), str. 20. Zob. także W. C. White, *Sketches and Memories*, str. 3,4. Podczas wizyty w domu dr Horatio S. Lay, Ellen White została poproszona o podzielenie się szczegółami wizji o zdrowiu. Jak wspomina Willie, matka odmówiła, mówiąc, „że nie jest zaznajomiona z językiem medycznym i że wiele z zagadnień, jakie zostały jej przedstawione, różni się od powszechnie akceptowanych poglądów, dlatego obawia się, iż nie byłaby w stanie odnieść się do nich w zrozumiały sposób”.

¹³ James White, „Eastern Tour”, *Advent Review and Sabbath Herald*, 24 listopada 1863, str. 204.

¹⁴ Ellen White napisała: „Powinniśmy w szczególny sposób zatroszczyć się o zdrowie”. W jej rozumieniu jednak, zdrowie było powiązane z „pogodnym, wypełnionym nadzieją i pokojem, stanem umysłu” (Ms 1, 6 czerwca 1863). Tego samego dnia, w wiadomości wysłanej do kościoła w Monterey, poruszyła zagadnienie integralności moralnej Ms 2, 6 czerwca). Zbór w Kaledonii wysłuchał jej upomnień odnośnie „negatywnego nastawienia” i „braku wstrzemięźliwości”. Wskazała, że poczucie dumy niszczy prawdziwą duchowość i ostrzegęła, że wierzą w prawdę, ale jej nie praktykują (ms 3, 22 lipca 1863).

¹⁵ Ms 7, 1863. Ms 11, 1863. Ms 16, późny rok 1863; List z 12 czerwca 1863.

¹⁶ List z 23 listopada 1863. „Ci, którzy wierzą prawdzie, powinny praktykować gospodarność, żywić się prostym, zdrowym jedzeniem i nie żyć ponad stan”.

¹⁷ Ellen White, *Spiritual gifts*, tom.4 (Battle Creek, Michigan: Steam Press, 1864), str. 146.

¹⁸ Schwarz, *John Harvey Kellogg*, str. 21.

¹⁹ Tamże, str. 27.

²⁰ Arthur White, *The Progressive Years 1862-1876*, str. 21.

²¹ Schwarz, *John Harvey Kellogg*, str. 27.

²² Tamże, str. 23-26.

²³ Ellen White, *Świadectwa dla zboru*, tom. 3, str. 485, 486.

²⁴ Ellen White, *Śladami wielkiego Lekarza* (www.egwwritings.org), str. 211.

²⁵ Tamże, str. 211.

²⁶ Tamże, str. 221.

²⁷ Tamże, str. 318, 319.

²⁸ Tamże, str. 319.

²⁹ Tamże, str. 93.

³⁰ Tamże str. 319.

³¹ Tamże str. 514.